

Til Tannhelseutvalget

Oslo, 3.01.23

Pensjonistforbundets innspill til tannhelseutvalget

Vårt mål er at tannhelse må sidestilles med andre helsetjenester, og inngå som en del av egenandelsordningen. Ny tannhelsereform må ha som mål å kunne iverksette konkrete tiltak i stortingsperioden. Det blir viktig å sikre en tannhelsemodell for framtida som bidrar til at alle kan ha en sunn munn- og tannhelse uavhengig av inntekt.

Bakgrunn

Munnen er en del av kroppen og har stor betydning for Eldres allmenntilstand. Med økende alder, nedsatt motorikk/førlighet, økt legemiddelbruk og mangelfull munnstell øker risikoen for sykdommer i munnhulen. Flere eldre har beholdt egne tenner og behov for hyppigere tannbehandling enn eldre med proteser. Dette bidrar til økte utgifter til tannbehandling og mange eldre har en lav inntekt/pensjon. Manglende munnstell kan i løpet av kort tid føre til fatale konsekvenser. Forebygging og årlig tannhelsekontroll er viktig. God munnhelse bidrar til bedre helse, ernæring og selvfølelse. Dette er viktig for å oppnå den tverrpolitiske enigheten om at eldre skal kunne bo trygt hjemme.

Vi fremmer krav vedr. god Eldres munnhelse;

1. Det må innføres bedre rutiner og organisering av samarbeidet mellom fylkestannhelsetjenesten og den kommunale helse og omsorgstjenesten for å oppfylle lovkravet til de som i dag har rett til gratis tannbehandling.

Eldre som bor på institusjon eller som mottar hjemmesykepleie over en viss periode har i dag rett til gratis tannbehandling, og må få oppfylt sin rett til en årlig tannhelsekontroll inkludert nødvendig tannbehandling.

Det må etableres transportordninger for eldre slik at de enkelt kan komme seg til/fra tannlegen.

Helsepersonell må få god opplæring i munnstell og det må innføres gode rutiner som en del av det daglige stedet.

(Kvalitetsindikatoren i 2022 var kun 46,6 % av langtidsbeboere på sykehjem registrert som vurdert av tannhelsepersonell siste 12 måneder. (67 år og eldre) på langtidssykehjem.)

2. Tannhelse som en del av egenandelsordningen

God munn- og tannhelse har stor betydning for den generelle helsa. Sykdommer i munn, tenner, kjever og omkringliggende områder er å betrakte som sykdommer på eller i kroppen for øvrig. Behandling av disse skal gi rett til samme refusjon som andre sykdommer på eller i kroppen. Kostnader til en tannhelsereform må ses i sammenheng med den generelle folkehelsen.

Pensjonistforbundet vil ha tannbehandling inn under egenandelstaket

3. Det er et godt folkehelseiltak å tilby **en gratis tannhelseundersøkelse** med forebyggende rådgivning hos en tannpleier til alle eldre over 75 år

4. **Privat tannbehandling**

For å sikre god kapasitet og kontinuitet i tannbehandlingen hos eldre, bør de som har rett til gratis tannbehandling fortsatt ha mulighet til å benytte seg av den private tannlegen de kanskje har hatt gjennom store deler av sitt liv og få det dekket av det offentlige.

5. **Økt bruk av tannpleiere**

Pensjonistforbundet mener at ikke alle oppgaver i en tannhelsereform kun skal løses av tannleger, og ønsker å løfte fram tannpleiernes rolle. Ved å gi tannpleiere flere oppgaver i den offentlige tannhelsen, kan kostnadene reduseres. Tannpleiere har en god grunnutdanning i odontologi, spesielt i forebyggende arbeid, de kan stille enkle diagnoser og gjøre enkle behandlinger. Det finnes gode brukervennlige utstyrsvarianter som er mobile og som kan tas med til både sykehjem, omsorgsboliger og til private hjem der pasientene bor. Enkle behandlinger kan utføres på stedet der pasienten bor. Flere tannpleiere ansatt i de kommunale helse og omsorgstjenestene vil være nødvendig for å ivareta eldres munnhelse i «Bo trygt hjemme reformen». De bidrar med forebyggende og helsefremmende arbeid som er avgjørende for god munnhelse for eldre.

6. **Tannbehandling inn under egenandelstaket**

Målet er at tannbehandling skal inngå i egenandelstaket, dvs. samme egenandelstak som de øvrige helsetjenestene. (Egenandelstak i 2024: 3 165 kr)
Et steg på veien kan være å innføre et eget egenandelstak for tannbehandling.

Med vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
forbundsleder